

RAČUNOVODSTVENA NAČELA I PRINCIPI

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Računovodstvena načela su pravila usvojena od računovodstvene teorije i prakse, koja definišu okvir kojim se određuje koje su informacije uključene u računovodstvo, finansijski izveštaj i kako se ista predstavlja.

- **Načelo dvostranog obuhvatanja** poslovnih promena podrazumeva da se svaka poslovna dva puta beleži u knjigama. Bilo koja poslovna promena koja je nastupila, biće knjigovodstveno evidentirana na najmanje dva računa, od koga jedan „*duguje*“, a drugi „*potražuje*“.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

- **Načelo poslovne jedinice** je zahtev da se imovina uložena u poslovanje privrednog društva obuhvata odvojeno od ostale imovine vlasnika entiteta i poverilaca. Najčešće je poslovna jedinica ujedno i računovodstvena celina. Kod velikih preduzeća (privrednih društava) često se jedinstveni poslovni proces podeli na više funkcionalno-organizacionih delova, te se u okviru istog poslovnog entiteta formiraju: mesta troškova (delovi preduzeća gde se obavljaju homogene radne operacije), profitni centri i investicioni centri. Osnovni cilj njihovog formiranja je kontrola troškova (uspešnosti poslovanja) i upravljanja.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

- **Načelo poslovne jedinice** je zahtev da se imovina uložena u poslovanje privrednog društva obuhvata odvojeno od ostale imovine vlasnika entiteta i poverilaca. Najčešće je poslovna jedinica ujedno i računovodstvena celina.
- **Načelo kontinuiteta** poslovanja podrazumeva da se računovodstvena evidencija vodi za preduzeća koja nemaju oročeni životni vek, dakle koja se osnivaju da bi poslovala trajno.
- **Načelo novčanog merila** (vrednosnog izražavanja) je zahtev da se sve računovodstvene kategorije izražavaju u novcu. Novac je zajednički imenitelj za sredstva, ulaganja, transakcije, obaveze i rezultat.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

- **Načelo istorijskog (stvarnog) troška** je zahtev da se imovina u knjigovodstvu i bilansu iskazuje u visini novčanog izdatka za njeno sticanje, dakle ako se radi o opremi, robi, materijalu, u visini njene nabavne vrednosti, dok proizvedena imovina kao gotovi proizvodi i nedovršena proizvodnja u visini ulaganja (troškova) nastalih za njenu proizvodnju. Obaveze i sopstveni kapital se takođe vrednuju po nabavnoj vrednosti, tj. po visini primljenog novca ili novčanog ekvivalenta ulaganja u trenutku izvršenja ulaganja u preduzeće.
- **Načelo uzročnosti** je zahtev da se u obračunskom periodu (za koji se utvrđuje finansijski rezultat) uračunaju svi prihodi i rashodi koji su nastali u njemu, bez obzira da li su i kada naplaćeni ili plaćeni.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

- **Načelo opreznosti** je zahtev da se imovina i rezultat oprezno odmere, radi zaštite interesa vlasnika, poverilaca, zaposlenih i države. Aktiva se procenjuje najviše do nabavne vrednosti (cene koštanja) i niže vrednosti ako su na dan bilansiranja tržišne cene niže. Pasiva se procenjuje najmanje u visini nabavne vrednosti, ili više ako obaveza nosi isplatu veće sume od iznosa obaveze po knjigama.

Po principu realizacije ne smeju se prikazivati nerealizovani dobici/gubici, a po principu impariteta gubici se priznaju ako su nastali, iako nisu tržišno verifikovani (realizovani).

PRINCIPI UREDNOG RAČUNOVODSTVA

Ispunjenje zadataka računovodstva pretpostavlja poštovanje i primenu određenih usvojenih pravila. Ta pravila su poznata kao principi urednog knjigovodstva.

- **Princip potpunosti** zahteva da se knjigovodstveno obuhvate sve računovodstvene kategorije i sve poslovne promene koje se na njima događaju.
- **Princip ažurnosti** je zahtev da se sve poslovne promene moraju obuhvatiti evidencijom u najkraćem mogućem periodu.
- **Princip hronološkog reda** je zahtev da se poslovne promene obuhvataju redom kako su nastale.

PRINCIPI UREDNOG RAČUNOVODSTVA

- **Princip mogućnosti provere** je zahtev za obezbeđivanjem proverljivosti informacija. Knjigovodstvo mora biti tako organizovano da se tačnost svakog podatka može naknadno proveriti.
- **Princip jasnosti** je zahtev da se sve knjigovodstvene evidencije izgrađuju i prezentiraju jasno (transparentno), da bi uopšte bile upotrebljive. Jasnost se obezbeđuje raščlanjivanjem računovodstvenih kategorija, adekvatnim obeležavanjem delova kategorija, upotrebom bruto principa i zabranom mešanja kategorija.

PRINCIPI UREDNOG RAČUNOVODSTVA

- **Princip materijalne ispravnosti** je zahtev da sve proknjižene poslovne promene budu sve one i samo one koje su u stvarnosti nastale. U knjigovodstvu treba da bude iskazano stvarno stanje imovine i obaveza, kao i rezultata poslovanja.
- **Princip ekonomičnosti** je zahtev da korist bude veća od utrošenih sredstava (uloženog rada).

Hvala na pažnji